

Guidelines for Developing the Skills of School Administrators in the 21st Century under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2

Rinnara Mahasane¹, Akkarawat Buppataweesak², & Nawee Udon^{3*}

¹ Education Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Panom University

² Education Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Panom University

³ Education Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Panom University

* Corresponding author. E-mail: 666150110045@npu.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to: (1) study the current and desirable conditions of 21st-century skills for school administrators; (2) evaluate the essential needs for development of these skills among school administrators; (3) develop guidelines for enhancing 21st-century skills in school administrators; and (4) assess the appropriateness and feasibility of approaches to developing these skills within the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The research utilized a 5-point rating scale, structured interviews, and an assessment form to evaluate suitability and feasibility. The data analysis incorporated statistical methods, including percentage, mean, standard deviation, and the priority needs index. The findings indicated that: 1) The current level of 21st-century skills among school administrators is high overall, with the desirable conditions for these skills rated at the highest level. 2) The essential skills needed for school administrators, ranked from highest to lowest, are: interpersonal skills, communication skills, conceptual skills, and technical skills. 3) Guidelines for developing these skills in school administrators include: Technical skills: Administrators should set achievable goals, apply knowledge and skills to solve problems, and employ comprehensive strategies. Interpersonal skills: Administrators should encourage teamwork and create a positive working environment. Conceptual skills: Administrators should analyze problems thoughtfully and think systematically. Communication skills: Administrators should utilize effective communication strategies, enhance the organization's image, and promote effectively. Digital literacy: Administrators should integrate information technology comprehensively across all departments. 4) The evaluation of the appropriateness and feasibility of the approaches to developing 21st-century skills in school administrators found that both suitability and feasibility were rated at the highest level.

Keywords: Degree of Success, Importance, Needs, Executive skills, 21st Century skills

แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

รินนารา มะหาเสนห์¹, อัครวัฒน์ บุปผาวิศักดิ์², และนาวิ อุดร^{3*}

1 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

3 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

* Corresponding author. E-mail: 666150110045@npu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (3) พัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะความคิดรวบยอด และด้านทักษะเทคนิค (3) แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (1) ด้านทักษะเทคนิค ผู้บริหารควรกำหนดแผนงานที่ชัดเจน ใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหาและวิเคราะห์ภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย (2) ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน (3) ด้านทักษะความคิดรวบยอด ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ จัดลำดับความสำคัญคิดเชิงระบบ (4) ด้านทักษะการสื่อสารผู้บริหารควรใช้การสื่อสารให้รอบด้าน เสริมสร้างภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ และ (5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานอย่างรอบด้านทุกฝ่ายงาน (4) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, ทักษะผู้บริหาร, ศตวรรษที่ 21

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีสถานศึกษาเป็นหน่วยงานแรก ๆ ของการเตรียมบุคลากรเพื่อการอยู่ในการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นประเด็นสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา (แพรวดา สอนงพันธ์, 2557)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนในการพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติเพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้ ทักษะที่แข็งแกร่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงชันและการดำรงชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ 2559 ในเรื่องการยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูและนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัด ต้องนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ถือปฏิบัติในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะนำนักเรียนสามารถก้าวสู่โลกยุคดิจิทัลให้ได้เพราะในศตวรรษที่ 11 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและเป็นยุคที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องของคุณภาพ ความรู้ และทักษะของผู้นำทางการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการการศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคต โดยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ดังนั้นการจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษา ที่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่มองกว้าง คิดไกล มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ และการพัฒนาความความสามารถอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นผู้นำที่มีทักษะสูงในการบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จและต้องได้รับการพัฒนาการส่งเสริมอยู่เสมอซึ่งผู้บริหารที่มีทักษะจะเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจสามารถประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและส่งผลช่วยสร้างความสำเร็จในระดับองค์กร เพื่อเป็นไปตามนโยบายที่นำสู่การการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 จึงมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐานระดับสากลบนวิถีความเป็นไทย น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านผู้เรียนการตามวิสัยทัศน์ เน้นการพัฒนาคุณภาพในทุกระดับตั้งแต่ นักเรียน ห้องเรียน ครู ผู้บริหาร และสำนักงานเขต โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะดังกล่าว แก่ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาทักษะของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2
4. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

อุษณีย์ สีแก้วคู่ (2561) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ด้านศักยภาพ ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาได้โดยการเรียนรู้และฝึกฝน แสดงออกมาในรูปการกระทำในการนำเอาทรัพยากร ปัจจัยทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญการของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน โดยผ่านการใช้ทรัพยากรภายในอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารต้องฝึกฝน ความสามารถตนเองให้มีความชำนาญในการบริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และก้าวทันยุคเทคโนโลยี เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญการของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน โดยผ่านการใช้ทรัพยากรภายในอย่างมีประสิทธิภาพ บริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และก้าวทันยุคเทคโนโลยี ผู้บริหารนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้เกิดประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำคัญของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ชัยยนต์ เพาพาน (2559) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุด ต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

โยธิน นิลคช (2561) กล่าวว่า ทักษะสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็น ผู้นำที่มีประสิทธิผล ซึ่งจำเป็นต้องมีความสามารถบางอย่างในการเป็นผู้นำที่ดี ความสามารถเหล่านี้ ได้แก่ การคิด และแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาดและสร้างสรรค์การสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี รู้จักใช้เทคโนโลยี บริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ ดี สามารถทำงานคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม ตัดสินใจได้ดี ใส่ใจในการรับได้ผลดี เข้ากับผู้อื่นได้ดี รู้ถูกผิดและคุณธรรม

จริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน

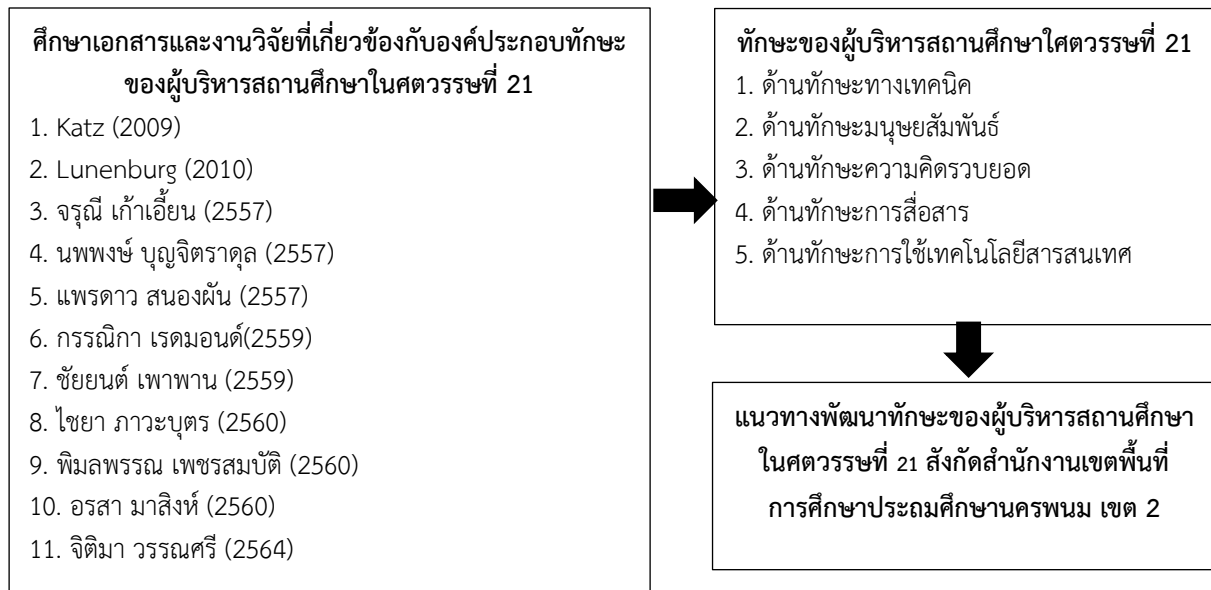
ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ซึ่งจำเป็นต้องมีความสามารถบางอย่างในการเป็นผู้นำที่ดี ความสามารถเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน

องค์ประกอบของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสาร และงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามกรอบแนวคิดของ Katz (2009); Lunenburg (2010); จรูณี เก้าเอี้ยน (2557); นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557); แพรดาว สนองพันธ์ (2557); กรรณิกา เรตมอนด์ (2559); ชัยยนต์ เพาพาน (2559); ไชยา ภาวะบุตร (2560); พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560); อรสา มาสิงห์ (2560); จิตมา วรรณศรี (2564) และผู้วิจัยได้สรุปเป็นองค์ประกอบของทักษะผู้บริหารมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทักษะทางเทคนิค คือ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการทำงานภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การจัดการองค์กร การนำทีม การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังรวมถึงการสื่อสารที่ชัดเจนและการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นความรับผิดชอบ การจัดการการเปลี่ยนแปลง และการเจรจาต่อรอง ทักษะเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน 2) ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งมีความสำคัญในการทำงานร่วมกับคนที่มีพื้นฐานและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ผู้บริหารที่มีทักษะนี้สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร ส่งเสริมความร่วมมือ และเข้าใจความต้องการที่แตกต่างกันของบุคลากร นอกจากนี้ยังต้องฟังความคิดเห็น เปิดกว้างในการรับฟัง และสร้างความไว้วางใจ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแก้ไขข้อขัดแย้งและการสร้างเครือข่ายกับองค์กรและชุมชน เพื่อบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านทักษะความคิดรวบยอด คือ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการคิดเชิงระบบและเชิงกลยุทธ์ เพื่อบ่งชี้ภาพรวมและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ขององค์กร ได้อย่างชัดเจน ทักษะนี้สำคัญสำหรับการวางแผน ตัดสินใจ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจการเชื่อมโยงของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่สอดคล้อง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับนโยบายและปัจจัยภายนอก เพื่อให้ทุกส่วนในองค์กรทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย 4) ด้านทักษะการสื่อสาร คือ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด และความรู้สึกร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำกัดเฉพาะการพูดหรือเขียนแต่รวมถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการถ่ายทอดข้อมูล ทักษะนี้ประกอบด้วยการรู้เท่าทันสื่อ การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม และการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและน่าสนใจ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ ทักษะการสื่อสารที่ดีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานและการบริหารจัดการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารที่มีทักษะนี้สามารถวางแผนและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วโดยใช้ซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างการสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงการจัดการข้อมูลและความปลอดภัย การเข้ารหัสข้อมูล การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและการปรับตัวให้

เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีของ Katz (2009); Lunenburg (2010); จรูณี แก้วเอียน (2557); นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557); แพรดาว สมองผัน (2557); กรรณิกา เรดมอนด์ (2559); ชัยยนต์ เพาพาน (2559); ไชยา ภาวะบุตร (2560); พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560); อรสา มาสิงห์ (2560); จิตมาวรรณศรี (2564) ดังกรอบแนวคิดการวิจัยในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัยและดำเนินการวิจัยไว้เป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2 ตามกรอบแนวคิด 5 ด้าน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 5 ด้าน โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 การร่างแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 และการวิเคราะห์ข้อมูลตามเอกสารจากบทที่ 2 เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย (1)ด้านทักษะเทคนิค (2)ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ (3)ด้านทักษะความคิดรวบยอด (4)ด้านทักษะการสื่อสารและ (5)ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แล้วร่างเป็นแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ตามกรอบแนวคิดทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย (1)ด้านทักษะเทคนิค (2)ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ (3)ด้านทักษะความคิดรวบยอด (4)ด้านทักษะการสื่อสารและ (5)ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 181 โรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 181 คน ครู 2,132 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เลือกใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 2,132 คน แยกตามสถานภาพได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กใช้เกณฑ์ร้อยละ 40 จากประชากรจำนวน 78 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน สถานศึกษาขนาดกลางใช้เกณฑ์ร้อยละ 35 จากประชากรจำนวน 91 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 จากประชากร จำนวน 12 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน รวมจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 70 คน และครูของสถานศึกษาขนาดเล็กใช้เกณฑ์ร้อยละ 9 จากประชากร จำนวน 626 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน สถานศึกษาขนาดกลางใช้เกณฑ์ร้อยละ 6 จากประชากร จำนวน 1,269 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 13 จากประชากรจำนวน 237 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน รวมจำนวนครู 162 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 232 คน ซึ่งการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) ไปให้โรงเรียนทั้งหมด 70 แห่ง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บและรับผลการตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมในระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุมิตล ร่องวานิช. 2562 : 279)

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 แล้วนำมาแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และนำเสนอโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ สร้างข้อสรุปจากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่างแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นำเสนอแนวทางพัฒนาที่ได้ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ อยู่ระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .33-.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 ประกอบด้วย 5 ด้าน

ระยะที่ 2 1) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) ผู้วิจัยได้นำประเด็นข้อค้นพบจากการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 จากการวิจัยในระยะที่ 1 และกรอบแนวคิดทั้ง 5 ด้าน มากำหนดเป็นประเด็นสัมภาษณ์ ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ประเด็นในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 11 ข้อ ตามองค์ประกอบแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 5 ด้าน

2) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามองค์ประกอบแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ Likert

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ และ 4 ด้านทักษะการสื่อสาร ส่วนผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ และ 3 ด้านทักษะความคิดรวบยอด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 5. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โดยรวมและจำแนกรายด้าน

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะเทคนิค	4.25	.53	มาก	4.93	.19	มากที่สุด
2. ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์	4.24	.47	มาก	4.94	.15	มากที่สุด
3. ด้านทักษะความคิดรวบยอด	4.25	.46	มาก	4.94	.15	มากที่สุด
4. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.24	.48	มาก	4.93	.14	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.32	.48	มาก	4.92	.15	มากที่สุด
รวม	4.26	.31	มาก	4.93	.11	มากที่สุด

1.2 ความต้องการจำเป็นของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม พบว่า มีค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมเท่ากับ .157 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีจำนวน 4 ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านที่ 2 ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ($PNI_{modified} = .165$) ด้านที่ 4 ด้านทักษะการสื่อสาร ($PNI_{modified} = .163$) ด้านที่ 3 ด้านทักษะความคิดรวบยอด ($PNI_{modified} = .162$) และด้านที่ 1 ด้านทักษะเทคนิค ($PNI_{modified} = .160$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกรายด้าน

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	D (Degree of Success)	I (Importance)	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1.ด้านทักษะเทคนิค	4.25	4.93	.160	4
2.ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์	4.24	4.94	.165	1
3.ด้านทักษะความคิดรวบยอด	4.25	4.94	.162	3
4.ด้านทักษะการสื่อสาร	4.24	4.93	.163	2
5.ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.32	4.92	.139	5
รวม	4.26	4.93	.157	-

2. แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านทักษะเทคนิค ผู้บริหารควรกำหนดแผนปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน นำความรู้ ความสามารถ ความชำนาญมาแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีการวิเคราะห์ภารกิจของงานให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทั้งในและนอกองค์กร มีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างรอบด้าน

2.2 ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมและกระตุ้นความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน เป็นทีมทั้งในและนอกองค์กร มีการส่งเสริมบรรยากาศที่ดีต่อการทำงานและพัฒนาองค์กรผู้บริหารควรใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร ผู้บริหารควรมีการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับบุคลากรเมื่อประสบผลสำเร็จในการทำงาน และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน

2.3 ด้านทักษะความคิดรวบยอด ผู้บริหารควรมีการตั้งเป้าหมายทิศทางในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ผู้บริหารควรมีการวินิจฉัยปัญหาอย่างรอบคอบโดยการประเมินสถานการณ์และจัดลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาผู้บริหารควรมีการคิดวิเคราะห์เชิงระบบตามบริบทองค์กรโดยการมองภาพรวมขององค์กรในด้านต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่เสมอ ผู้บริหารควรแสวงหาแนวโน้มในการพัฒนาองค์กรในระยะยาวอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

2.4 ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารควรใช้การสื่อสารให้รอบด้านเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร ผู้บริหารควรนำสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย มาใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์องค์กร ผู้บริหารควรมีการแสดงออกถึงการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ผู้บริหารควร เป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังที่ดี

ในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งบุคคลภายในองค์กรและภายนอกองค์กรผู้บริหารควรมีข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน เมื่อสื่อสารทั้งทางลายลักษณ์อักษรและทางวาจา

2.5 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรมีทักษะความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปสู่การบริหารงานอย่างรอบด้านทุกฝ่ายงานผู้บริหารควรส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ผู้บริหารควรมุ่งมั่นในการนำการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีให้เท่าทันกับสภาพปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ ผู้บริหารควรมีการจัดสรรให้พร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนผู้บริหารควรมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการให้ความรู้ คำแนะนำ และมีการจัดทำคู่มือการใช้งาน

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกรายด้าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านทักษะการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านทักษะเทคนิค ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะเทคนิค) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โดยรวมและจำแนกรายด้าน

แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านทักษะเทคนิค	4.72	.18	มากที่สุด	4.97	.08	มากที่สุด
2.ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์	4.92	.18	มากที่สุด	4.93	.10	มากที่สุด
3.ด้านทักษะความคิดรวบยอด	4.76	.17	มากที่สุด	4.87	.10	มากที่สุด
4.ด้านทักษะการสื่อสาร	4.96	.09	มากที่สุด	4.87	.10	มากที่สุด
5.ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.92	.18	มากที่สุด	4.83	.20	มากที่สุด
รวม	4.86	.07	มากที่สุด	4.89	.05	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมของการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (2567) ได้มีการพัฒนาโดยตระหนักถึงภารกิจหลักในการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ดำเนินการตามนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเน้นย้ำในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพมีทักษะด้านภาษา และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารใน

ยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้นโยบายบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตติพงษ์ อมุลราช (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะความคิดรวบยอด โดยอาจเป็นเพราะผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ใช้ทักษะมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างเฉลียวฉลาด มีทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ มีเทคนิคและทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้บริหารยุคใหม่ที่มีความสำคัญกับการคิดเชิงระบบ ที่นำไปสู่การทำงานอย่างเป็นระบบซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง ดังคำกล่าว ของ Katz (2009) ที่ว่า การที่ผู้บริหารมีทักษะการบริหาร มีความสามารถในการบริหารงาน เพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย ทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านคตินิยม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ พลประเสริฐ (2559) พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน การที่ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องย่อมส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับ ศรัณญา น้อยพิมาย (2562) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความคิดรวบยอด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ด้านที่มีค่าสูงสุด คือด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 (2567) มีการสร้างแรงจูงใจให้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ตามเป้าหมาย มีความเป็นมิตร มีการประสานความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ สอดคล้องกับ ชุมพร ภามนตรี (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส กิริยา วาจา สุภาพ ยกย่อง และให้เกียรติผู้ร่วมงาน และผู้บริหาร สถานศึกษารู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ช่วยเหลือผู้อื่น และยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี

3. แนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 มีแนวทางพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านทักษะเทคนิค ผู้บริหารควรกำหนดแผนงานที่ชัดเจน ใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหาและวิเคราะห์ภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมประยุกต์ใช้กลยุทธ์อย่างรอบด้าน สอดคล้องกับวิจัยของ จิรากร เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารและการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารจัดการ ของผู้บริหารระดับต้นในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารที่ดีควรใช้ทักษะด้านเทคนิคมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตาม วัตถุประสงค์ขององค์การ

3.2 ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ใ้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ สอดคล้องกับวิจัยของ ไกรศร เจริญทอง (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและต้องทำองค์กรเป็น องค์กรเชิงบวก ต้องเอาใจเขามาใส่ใจ มีการสร้างขวัญกำลังใจเอาทั้งคนและงานให้มีกิจกรรมร่วมกัน จัดคนให้ ตรงกับงาน ผู้บริหารต้องจัดการกับตัวเองก่อนให้พร้อมและเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วจึงลงไปหาครู ให้ความ ช่วยเหลือ ให้ขวัญกำลังใจ

3.3 ด้านทักษะความคิดรวบยอด ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ จัดลำดับความสำคัญ คิดเชิงระบบ มีการประเมินผลการแก้ปัญหา และแสวงหาแนวโน้มพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิจัยของ Griffin (2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารจำเป็น จะต้องมีความทักษะบางประการ เพื่อเติมเต็มบทบาทอันจะก่อให้เกิดการจัดการประสบความสำเร็จ โดยทักษะด้าน ความคิดรวบยอด ความสามารถของผู้บริหารในการคิดเชิงรูปธรรม ผู้บริหารจึงต้องความสามารถในการคิดเพื่อ เข้าใจ ภาพรวมของการทำงานและสภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อที่จะรวบรวมส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3.4 ด้านทักษะการสื่อสารผู้บริหารควรใช้การสื่อสารให้รอบด้าน เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดี ใช้สื่อออนไลน์ประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิจัยของ ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ (2558) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารในด้านการสื่อสารในองค์กร พบว่า คุณภาพของ กระบวนการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1) การเตรียมการความรู้เพื่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจ 2) การปรับองค์ความรู้เบื้องต้นให้เท่าเทียมกัน 3) การฝึกฝนและนำความรู้ไปประยุกต์ 4) การประเมินความรู้และทักษะ

3.5 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ บริหารงานอย่างรอบด้านทุกฝ่ายงาน ส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม จัดสรร ทรัพยากรให้เพียงพอในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรวรรณ จิตต์ปราณี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนัก ถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำระบบสารสนเทศของโรงเรียนทำให้เกิดความถูกต้อง และ รวดเร็วในการรับส่งข้อมูล

4. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะเทคนิค ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้อง กับวิจัยของ ญัฐวัชร อ้อยแซม (2567) พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะที่ควรส่งเสริม สนับสนุน และควรได้รับการ พัฒนา นำเทคนิค และกลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและเพื่อให้เกิดองค์ ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ทำให้ค้นพบว่า ด้านทักษะเทคนิค ผู้บริหารควร

กำหนดแผนงานที่ชัดเจน ใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหาและวิเคราะห์ภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมประยุกต์ใช้กลยุทธ์อย่างรอบด้าน ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านทักษะความคิดรวบยอด ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ จัดลำดับความสำคัญคิดเชิงระบบ มีการประเมินผลการแก้ปัญหา และแสวงหาแนวโน้มพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารควรใช้การสื่อสารให้รอบด้าน เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีใช้สื่อออนไลน์ประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานอย่างรอบด้านทุกฝ่ายงาน ส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญต่อไป ดังรายละเอียดแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ และ 4 ด้านทักษะการสื่อสาร และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานอย่างรอบด้านทุกฝ่ายงาน ส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้า

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของมีจำนวน 4 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม ดังนี้ ด้านที่ 2 ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ด้านที่ 4 ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านที่ 3 ด้านทักษะความคิดรวบยอด และด้านที่ 1 ด้านทักษะเทคนิค ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างบรรยากาศที่ดี สร้างแรงจูงใจ ยกย่อง

บุคลากร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ และผู้บริหารควรสื่อสารรอบด้าน เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ใช้สื่อสังคมออนไลน์ สื่อสารอย่างเหมาะสม เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี ข้อมูลถูกต้องชัดเจน และผู้บริหารควรวางแผนชัดเจน แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ภารกิจ บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ประยุกต์ใช้กลยุทธ์อย่างรอบด้าน

3. ควรนำแนวทางพัฒนา ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยไปใช้ดำเนินการในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะแนวทางในการพัฒนา ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความจำเป็นในการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เกิดทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาและส่งเสริมทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อแนวทางทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2

3. นำผลการวิจัยไปขยายผลกำหนดเป็นแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 และหน่วยงานการศึกษาอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
จรรณี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ
สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
จิตติมา วรรณศรี. (2564). การบริหารการจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
จิราภร เอื้อศิริพรฤทธิ์. (2558). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารและการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารจัดการของผู้บริหารระดับในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ.
ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการวิจัย,
6(1), 1 - 15.
ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์. (2559). การบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำ. วารสารวิชาการ
Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(1), 895-919.
ชุมพร ภามนตรี. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวัง
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560* สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี : ศิรินสาร.
- ณัฐวัชร อ้อยแถม. (2567). *แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรทิพย์ พลประเสริฐ. (2559). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยนครพนม*, 1258-1264.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- แพรวดาว สอนง้วน. (2557). “ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3,” *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ขอนแก่น* : 37 (4) : 42 – 50 ; ตุลาคม – ธันวาคม.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- โยธิน นิลคช. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018,”* 1(2) : 411 – 422 ; พฤศจิกายน.
- วิวรรธณ จิตต์ปราณี. (2559). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ศรัณญา น้อยพิมาย. (2562). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ บริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานีเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- สุติพงษ์ อนุธราช. (2557). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. 20 กรกฎาคม 2567
<<https://www.nkp2.go.th/o2/>> 20 เมษายน 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรสา มาสิงห์. (2560). *การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 13(2), 103-116.

อุษณีย์ สีแก้วตุ้. (2561). โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21ที่ส่งผลต่อ
โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Griffin, R. W. (2013). *Management Principles and Practices*. Canada: Nelson Education.

Katz. Robert L. (2009). *Skills of an Effective Administrator*. Harvard Business Review Press.

Lunenburg, F. C. (2010). The Principal and the School: What Do Principals Do? *National Forum of Educational Administration and Supervision Journal*, 27, 1-13.